

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський національний аграрний університет
Освітня програма	52462 Маркетинг
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	075 Маркетинг

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

16.04.2024 р.

Справа № 0602/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07.2 "Управління та адміністрування" у складі:

Труніна Ірина Михайлівна – головуючий,
Бай Сергій Іванович,
Бардась Артем Володимирович,
Власенко Дмитро Олександрович,
Ігнат'єва Ірина Анатоліївна,
Касич Алла Олександрівна,
Криворучко Оксана Миколаївна,
Кузьмак Олег Іванович,
Нянько Віталій Миколайович,
Павленчик Наталія Федорівна,
Рудь Дарина Віталіївна,
Чигрин Олена Юріївна,
Шуляр Роман Віталійович,

за участі запрошених осіб:

Лищенко Маргарита - декан – представник ЗВО,
Забарна Елеонора Миколаївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Сумський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	52462
Назва ОП	Маркетинг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОНП сформульовані чітко та у відповідності до стратегії ЗВО, вони є зрозумілими для всіх учасникам освітнього процесу.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо необхідності більш широкого залучення представників роботодавців аграрного бізнесу до обговорення ОНП. ГЕР не погоджується з зауваженнями ЗВО до висновків ЕГ в частині того, що співпраця СНАУ зі стейкхолдерами є прикладом зразкової практики. Представлений протокол ЕРР №4 від 15.03.2023 свідчить про те, що відбулось обговорення пропозицій та змін стейкхолдерів, проте не наведена системна інформація про те, в який період проводилось відкрите обговорення, які саме стейкхолдери зробили відповідні пропозиції та зауваження. Не зрозуміло, з якими ЗВО не погоджується, а які приймає до уваги. Представлені рецензії представників вітчизняної академічної спільноти (Ажаман І., Борисової Т., Онегіної В.) не містять пропозицій та зауважень.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР погоджується з ЕГ, що цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 075 маркетинг, аграрної сфери, регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ЗВО.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОНП "Маркетинг" у СНАУ спроектована та реалізується у відповідності зі Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 075 Маркетинг, затвердженого та введеного в дію наказом МОН від 07.04.2022 р. №313.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП "Маркетинг" відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для III освітньо-наукового рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 075 Маркетинг для відповідного рівня, а ПРН, визначені в ОНП повністю співпадають із Стандартом ВО III освітньо-наукового рівня спеціальності 075 Маркетинг.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з висновками ЕГ. ГЕР ставить під сумнів повноцінне забезпечення результатів навчання. Зокрема, РН12 «Розвивати теорії, концепції, моделі та принципи маркетингу, усвідомлюючи економічні, стратегічні, інноваційні, соціальні та екологічні аспекти сталого розвитку та виклики, з якими вони пов'язані» не повною мірою забезпечується зазначеними ОК6 Формування маркетингових стратегій в агробізнесі, ОК7. Реєстрація прав інтелектуальної власності, ОК14 Інноваційний маркетинг, в зв'язку з відсутністю у силабусах відповідних тем, які стосуються формування та складових концепції сталого розвитку; РН10 «Глибоко розуміти механізми та особливості реалізації маркетингових стратегій в агробізнесі, а також визначати специфічні категорії аграрного маркетингу (маркетинг органічної продукції, маркетинг нішевих товарів, маркетинг крафтових технологій, маркетинг туризму)» не забезпечується повною мірою такими ОК6 «Формування маркетингових стратегій в агробізнесі», ОК4 «Методологія проведення наукових досліджень», ОК5 «Сучасні концепції маркетингу», ОК14 «Інноваційний маркетинг», оскільки в силабусах зазначених ОК відсутні складові, які стосуються маркетингу органічної продукції, маркетингу нішевих товарів, маркетингу крафтових технологій, маркетингу туризму. Вищезазначене не характеризує зразкові практики реалізації ОНП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР приймає до уваги зауваження ЗВО до ЕГ, що надання здобувачам знань та навичок з написання проектних грантових забезпечується ОК «Управління науковими проектами».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо дублювання вибірових ОК, зокрема, ОК "Маркетинг туризму" (наявна в програмі бакалаврського рівня), "Маркетинг і брендинг територій" (наявні "Маркетинг територій" та "Брендинг" в програмі магістерського рівня).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

У ЗВО при формуванні ОНП передбачено необхідні види та відповідну кількість практично орієнтованих компонентів, що дозволяє здобувачам отримувати практичні навички та фахові компетентності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Формування соціальних навичок у здобувачів забезпечується обов'язковими і вибіровими освітніми компонентами.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

На ОНП збалансований розподіл обсягу окремих ОК із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За ОНП Маркетинг третього (освітньо-наукового) рівня дуальну освіту не запроваджено.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому містять вичерпну інформацію щодо порядку та умов вступу на третій (освітньо-науковий) рівень PhD, необхідна для здобувачів інформація оприлюднена на офіційному вебсайті ЗВО.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на ОНП враховують особливості програми підготовки здобувачів у ЗВО.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується в висновках ЕГ, щодо низької залученості здобувачів до програм академічної мобільності. Наразі на ОНП проходять підготовку 29 здобувачів (з яких 15 навчаються на 3-4 курсах), проте залучений на програму академічної мобільності був лише 1 здобувач. Відповідний рівень залученості здобувачів до підвищення кваліфікації в рамках програм академічної мобільності не є прикладом взірцевої практики реалізації ОНП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО відсутня системна практика залучення здобувачів до системи неформальної освіти. Зі всієї кількості здобувачів (29 осіб) лише двоє успішно завершили курси, отримали сертифікати про результати навчання та мали можливість перезарахувати відповідні складові ОК, що також не свідчить про взірцевість та інноваційність.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усі учасники освітнього процесу мають змогу вчасно отримати інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. ОП, силабуси та навчально-методичне забезпечення представлені на офіційному вебсайті випускової кафедри.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Наукова складова освітнього процесу за ОНП реалізується через участь здобувачів у вітчизняних наукових конференціях та господаровірних дослідницьких темах.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів ОНП забезпечується шляхом їх участі у міжнародних стажуваннях, науково-дослідних роботах та наукових конференціях, що дозволяє реалізовувати набутий досвід під час викладання відповідних ОК.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з висновками ЕГ в частині низької залученості здобувачів до написання та участі в наукових проєктах та грантових заявках, що підтверджено здобувачами на зустрічах з ЕГ. Також, в період з 2019 по 2022 роки на кафедрі реалізовано два держбюджетні проєкти молодих вчених, проте до їх виконання був залучений лише один здобувач. Відповідний рівень залученості здобувачів написання та реалізації наукових проєктом не є прикладом взірцевої практики реалізації ОНП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Формою підсумкового контролю за виконанням індивідуального плану здобувачів у ЗВО є атестація, яка проводиться двічі на рік (проміжна, підсумкова). Контрольні заходи, методи і критерії їх оцінювання є чіткими та зрозумілими.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

ГЕР погоджується з ЕГ щодо відповідності форми атестації здобувачів вищої освіти за ОНП вимогам стандарту вищої освіти.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ГЕР погоджується з висновком ЕГ щодо несистемного характеру процедури опитування аспірантів щодо дотримання АД і відношення до порушень АД. До п.1.1 зауважень ЗВО до висновків ЕГ щодо критерію 5.4: представлені результати опитування в період з 27.09.2020-21.10.2020 не містять розділ щодо АД. До п. 1.3 – посилення на результаті анкетування проведені у 2023 році не працює. До п. 1.4 – в рамках реалізації проєкту ACADEMIC IQ у 2021 році проводилось анкетування здобувачів і викладачів в межах всього ЗВО, проте з боку здобувачів були залучені бакалаври та магістри. Відповідна практика щодо дотримання АД не є інноваційною та взірцевою.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з висновкам ЕГ щодо неповної відповідності наукових публікацій та ОК «Філософія науки» у Шевель А.О. Зокрема, представлені статті на тему: «Брендинг сільських територій як інструмент соціально-економічного розвитку Сумщини наприкладі села Воздвиженське», 2020; «Соціально-економічне управління: освіта, що випереджає час», 2020; «Особливості міграції українців до Бельгії внаслідок російсько-української війни», 2022 не відповідають змісту ОК. Наукові публікації Пасько О.В. на тему: «Sustainability reporting nexus to corporate governance in scholarly literature», 2022; «Institutionally Speaking, are Global Standards Adoptable in a Given Jurisdiction? A Critical Analysis of the IFRS's Use in Ukraine through the Lens of New Institutional Accounting», 2022; «Accountability on Sustainability in Central and Eastern Europe: An Empirical Assessment of Sustainability-Related Assurance», 2021, «Corporate Governance Attributes and Accounting Conservatism: Evidence from China», 2021 не відповідають змісту ОК «Управління науковими проектами». Наукові публікації В'юнєнко О.Б («Organizational and technical aspects of introduction of innovations of organic agriculture and rational land use of the agrarian enterprises», 2019; «Economic and Energy Efficiency of Forming and Using Legume-Cereal Grass Stands Depending on Fertilizers», 2020, «Аналіз енергетичної економічності роботи енергоспоживаючих агрегатів», 2019) частково відповідають змісту ОК «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності». Відповідна практика щодо формування професійної кваліфікації викладачів не є інноваційною та взірцевою.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР приймає до уваги зауваження ЗВО до звіту ЕГ в частині того, що серед викладачів кафедри є викладачі, які мали досвід практичної професійної діяльності з маркетингу. Зокрема, Устік Т.В. протягом 2013 -2014р.р. працювала за сумісництвом начальником служби маркетингу ДП «Сумська біологічна фабрика», а з вересня 2017 року по квітень 2020 року за сумісництвом була начальником відділу маркетингу ТОВ «ІнтерАгроСтандарт» в м.Полтава.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо активізації стажувань НПП релевантних за тематикою до ОК фахової підготовки.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Приймає до уваги зауваження ЗВО до звіту ЕГ, оскільки під час акредитаційної експертизи не надходило запиту щодо надання доступу до платформи Moodle «Центр Дистанційнонавчання СНАУ».

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або

наукової діяльності в межах освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО сформовані чіткі та зрозумілі процедури вирішення конфліктних ситуацій, комплексність яких дозволяє шляхом дотримання попередити їх виникнення під час реалізації ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У СНАУ наявне дотримання визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП з урахуванням пропозицій стейкгольдерів.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

При перегляді ОНП "Маркетинг" в СНАУ достатнім чином враховується думка здобувачів.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ, щодо відсутності у відкритому доступі узагальненої таблиці пропозицій та зауважень щодо удосконалення ОП після закінчення громадських обговорень, яка також містила б рішення групи забезпечення щодо їх врахування. Зазначена практика щодо періодичного перегляду ОНП не є інноваційною та взірцевою.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Випуск здобувачів за ОНП "Маркетинг" не відбувався, проте в СНАУ існує механізм збирання інформації про кар'єрний шлях, підтримання взаємодії з випускниками ОНП і залучення їх до різних видів співпраці.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Структурно-змістове наповнення ОНП "Маркетинг" забезпечує реалізацію наукових інтересів здобувачів та формує підґрунтя для продовження дослідницької та викладацької діяльності в майбутньому.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

ГЕР погоджується з висновками ЕГ в частині низької залученості здобувачів до написання та участі в наукових проєктах та грантових заявках, а також щодо відсутності чіткої та прозорої практики дотримання здобувачами академічної доброчесності при поданні наукових публікацій до видань за межами СНАУ. Відповідне не є свідченням впровадження та ефективної реалізації зразкових та інноваційних практик у СНАУ..

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Системно формалізувати роботу зі стейкхолдерами та роботодавцями, зокрема, формувати відомості (таблиці) зауважень та пропозицій в рамках кожної групи (академічних, неакадемічних, іноземних, вітчизняних) стейкхолдерів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути структуру та зміст ОК для повного забезпечення РН10 та РН12. Розширити перелік вибірових ОК для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня з "Маркетингу", не дублюючи ОК першого та другого рівнів вищої освіти. Підсилити галузеві аспекти маркетингової діяльності при формуванні складових обов'язкових та вибірових ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано: посилити інформування здобувачів про можливості та переваги академічної мобільності, зокрема, віртуальної та внутрішньої, до якої можуть бути залучені чоловіки-аспіранти; стимулювати здобувачів приймати участь у програмах академічної мобільності з можливістю перезарахування отриманих результатів; інформувати здобувачів про можливості неформальної освіти та стимулювати їх залучення.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано долучати здобувачів до написання та реалізації наукових проєктів та грантових заявок.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Системне інформування та моніторинг усвідомлення та розуміння здобувачами необхідності дотримання АД шляхом анкетування та оприлюднення його результатів

Критерій 6. Людські ресурси

Привести у відповідність наукові публікації НПП зі змістом ОК, які ними викладаються. Посилити залучення НПП до стажувань релевантних за тематикою до ОК фахової підготовки.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Проводити системну роботу щодо наповнення контентом ОК на платформі Moodle "Центр Дистанційного навчання СНАУ".

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Формалізувати роботу зі стейкхолдерами та роботодавцями, зокрема, формувати відомості (таблиці) зауважень та пропозицій в рамках кожної групи (академічних, неакадемічних, іноземних, вітчизняних) стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Своєчасно оприлюднювати рішення вченої ради на офіційному вебсайті ЗВО. Оприлюднювати та популяризувати діяльність ради молодих вчених.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рекомендовано більш системно представляти результати наукової, грантової діяльності кожного здобувача, що буде забезпечувати прозорість виконання його індивідуального плану та ілюструвати ефективність роботи наукових керівників.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТРУНІНА ІРИНА МИХАЙЛІВНА